

تصحیح چند غلط در

اشعار نیما یوشیج

ح. ا.

□ روان‌شاد سیروس طاهباز که مجموعه‌ی کامل اشعار نیما یوشیج را چاپ کرده است، بعضی واژگان را از دست خط نیما به اقرار خودش نتوانسته است، بخواند و به جای آن واژگان لایق‌رء علامت سه نقطه و ستاره «...» گذاشته است، بعضی کلمه‌ها یا عبارت‌ها و ارقام را هم بد خوانده است. بدین گونه اغلاط فراوان به این کتاب راه یافته است. این گونه اشتباهات مخصوصاً در اشعار سنتی نیما بیش‌تر به چشم می‌خورد. این نویسنده در فرصتی که اشعار کلاسیک نیما را تورتق کرد، به اغلاطی برخورد که چند نمونه‌ی آن‌ها را براساس چاپ ۱۳۸۳ در این جا ثبت می‌کند:

۱- در صفحه‌ی ۸۷۱ سطر چهاردهم، در شعری با عنوان «مدح مولای متقیان علی (ع) است در روز عید غدیر گفته‌ام»، بیت «شاهان بسی به حوصله ندارند مرتبت / لیکن چو نیک درنگری، پادشا علی‌ست» غلط فاحش بلکه افحش است و صحیح آن، چنین است:

شاهان بسی به خود صله دادند و مرتبت

لیکن چو نیک درنگری پادشا علی‌ست

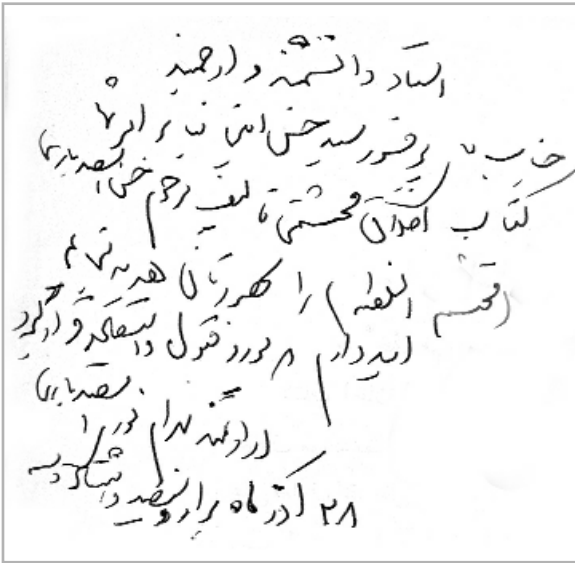
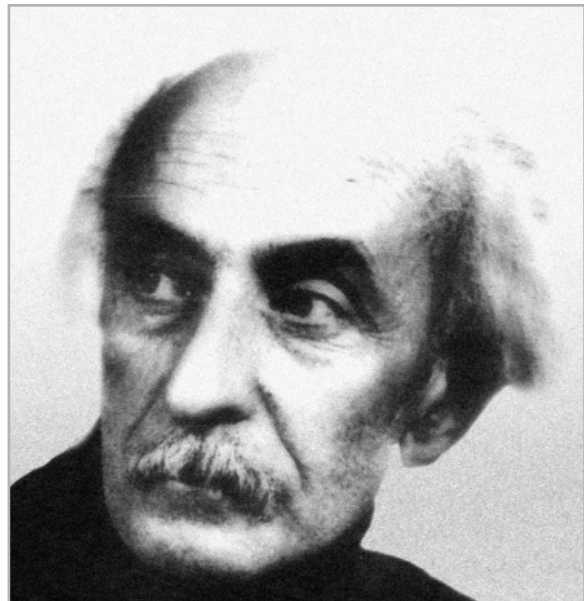
۲- در صفحه‌ی ۸۷۷ سطر پنجم، در قطعه‌ی با عنوان «در رثای عشقی»، اولاً «سر» و ثانیاً «نیز» در مصرع (برجای تیغ نیز سر را گرفت پیش) غلط است و «سرش» و «تیز» صحیح است:

بسیار مر شتاب به کار آوریده بود

بر جای تیغ تیز سرش را گرفت پیش

۳- در صفحه‌ی ۸۸۶، سطر شانزدهم، «نستایید» غلط و «نستایند»

صحیح است:

نمونه‌ی خط سرهنگ بهرام نوری اسفندیاری
(نوه‌ی محتشم السلطنه‌ی اسفندیاری)

شکم بداری فریبی و عقل لاغر و خلق

اگر تو را نستایند، خود تو بستایی

۴- در صفحه‌ی ۸۶۹، سطر سوم «مر» غلط و «مرا» صحیح است:

دگر ز تنگ‌دلی لب دمی نجبانم

ز بس خلیده مرا بر بغل سهام قفس

۵- در صفحه‌ی ۸۹۳، سطر چهاردهم کلمه‌ی که با سه نقطه و

علامت ستاره، لایق‌رء مانده است، «عبرت» است و آن اشارت به «عبرت

نائینی» (وفات (۱۳۲۱) مولف مدینه‌الادب و نامه‌ی فرهنگیان است:

کو اوستاد راد، «ادیب پشاور»

وآن پیر «عبرت» اش که بدیدند آن نعم

این شعر را نیما در رثای حسن محتشم السلطنه‌ی اسفندیاری

(رئیس مجلس شورای ملی در اواخر سلطنت رضاشاه و اوایل

محمدرضاشاه که دکتر قاسم غنی شرح احوال او را به تفصیل در

مجله‌ی یادگار نوشته است)، ساخته است و مقصود نیما از این بیت آن

است که سیداحمد ادیب پیشاوری و محمدعلی عبرت نائینی از خوان

محتشم السلطنه‌ی اسفندیاری متمم بوده‌اند؛ در حالی که احق و اولی آن

است که بدانیم بزرگان و رجال کشور امثال محتشم السلطنه به خدمت

و صحبت عالمان و ادیبانی چون ادیب پیشاوری و عبرت نائینی رغبتی

تمام داشتند.

۶- در صفحه‌ی ۸۹۴، «۱۶ اسفند» غلط و «۶ اسفند» صحیح است

و من این اطلاع را مدیون سرهنگ بهرام نوری اسفندیاری (نوه‌ی

محتشم السلطنه) ام که نسخه‌ی دیگری از این شعر را به من ارمغان کرد،

به این توضیح که نیما یوشیج در تدوین رساله‌ی با عنوان «زندگانی

حسن اسفندیاری (محتشم السلطنه)» در اسفند ۱۳۲۴ با خاندان

محتشم السلطنه‌ی اسفندیاری همکاری کرده است، چنان‌که در آخرین

صفحه‌ی آن رساله، چنین عبارتی دیده می‌شود:

«از آقای نیما یوشیج که در تنظیم نامه‌ی زندگانی [کنا -

زندگانی‌نامه‌ی] پدرم با این جانب تشریک مساعی کرده‌اند، صمیمانه

تشکر می‌کنم. پنجم اسفندماه ۱۳۲۴ - سرتیپ عباسقلی اسفندیاری».